

Prostor za učenje

Kako bi djeca povećala djelotvornost u pisanju domaćih zadaća potrebno je odabrati prikladan prostor za učenje.

- Stručnjaci preporučuju da djeca uvijek uče i pišu zadaće na istom mjestu.
- Samo sjedenje na mjestu na kojem je dijete naviklo učiti stvara psihološku spremnost za rad.
- Mjesto za pisanje domaćih zadaća ne mora biti raskošno niti posebno uređeno.

Postoje općenite preporuke o izgledu prostora za učenje i pisanje zadaća:

- Neka to bude dovoljno velika radna površina na koju će dopirati dovoljno svjetla.
- Ovo mjesto ne treba biti samo prostor za pisanje zadaće, već i prostor na kojemu će Vaše dijete držati svoje knjige, pisaći pribor i druge potrepštine za školu (olovke, bojice, ljepilo, škare, papiri).
- Prostor za pisanje zadaće i učenje može biti uređen i u prostoriji koju dijele i drugi ukućani, ali u tom slučaju djetetu, dok uči i radi, trebate osigurati mir i tišinu.
- Idealno je da se radni stol za nešto starije dijete nalazi u sobi djeteta jer se pisanjem zadaća i učenjem na odvojenom mjestu ono počinje osamostaljavati.
- Dobro je da se na stolu nalazi kalendar kako bi dijete lakše moglo organizirati vrijeme koje mu stoji na raspolaganju za učenje pojedinih predmeta.
- Na zid možete staviti pločicu na koju će dijete lijepiti razne papiriće-podsjetnike.

Pomoć u učenju

Nekoliko "formula" za uspješno učenje:

- Objasnite djetetu što točno očekujete od njega što se tiče učenja. **Neka Vaša očekivanja budu dovoljno visoka, ali realna s obzirom na djetetove sposobnosti** (npr. "Očekujem od tebe da redovito pišeš domaću zadaću.").
- Objasnite mu i zašto je to važno za njega i zašto je učenje korisno. Djeca, kao i odrasli ljudi, bolje i radije rade kada u tomu vide **smisao**.
- Kao i kod pisanja domaće zadaće, i u učenju je potrebna **dnevna rutina**. Dakle, dijete treba učiti uvijek u otprilike isto doba dana (nakon ručka, nakon odmora, i sl.). Time učenje postaje navika koja omogućava i lakše pamćenje materijala.
- Pomozite djetetu da nauči kvalitetno organizirati učenje. Svaki dan s njim pregledajte bilježnice kako biste dobili uvid što se radilo u školi. Zatim zajedno napravite plan za rješavanje domaće zadaće. Dijete koje sudjeluje u stvaranju svoga dnevnog rasporeda spremnije ga je i ostvariti.
- Organiziranju vremena pomažu i tablice u koje dijete svaki dan upisuje "+" kada je obavilo svoje dnevne obaveze. Na taj način, nakon tjedan dana, dijete i roditelj imaju uvid u dnevnu rutinu djeteta te mogu zajedno osmišljavati bolju organizaciju vremena.
- Učite svoje dijete kako učiti.

Procedura učenja koja se pokazala uspješnom:

1. Pročitaj letimično (starija djeca mogu pročitati samo uvod ili sažetak teksta kako bi stekla uvid u osnovnu ideju gradiva).
 2. Pitaj (dijete postavlja pitanja o riječima ili cjelinama koje mu nisu jasne).
 3. Pročitaj pažljivo.
 4. Procijeni što je bitno.
 5. Prepričaj.
 6. Ponovi naučeno.
- **Nikada** nemojte umjesto djeteta pročitati lekciju, zapisati ili mu prepričati sažetak i dati mu da to nauči. Najdragocjeniji je dio procesa učenja rad na razumijevanju gradiva i odvajanje bitnoga od nebitnog. Ako dijete uči po sažecima koje ste Vi napravili, učit će mehanički, gradivo će brzo zaboravljati, a kada mu učitelj postavi pitanje na drugačiji način nego Vi, neće znati odgovoriti.
 - **Pohvalite** svaki djetetov uspjeh, a pogotovo trud i napredak. Važnije je da je dijete spremno uložiti napor da bi riješilo zadatak i da je napredovalo, nego kakvu je ocjenu dobilo. Ocjena najviše ovisi o načinu učenja, ali ovisi malo i o sreći, težini gradiva, kriteriju i drugim čimbenicima nad kojima dijete nema kontrolu. Hoće li dijete izvršavati zadatke ili ne, i kako će to činiti, ovisi o njemu, a Vi ste tu da ga potaknete na to i da ga naučite kako to treba činiti.
 - Ne zaboravite da djeca uče **imitiranjem** važnih ljudi, najčešće roditelja. Promatrajući roditelje i učitelje, dijete uči što cijeniti, kako se ponašati i što raditi. Zato, ako roditelji čitaju, igraju edukativne igre, raspravljaju o raznim idejama, dogovaraju se i sl. i vrednuju znanje i djeca će činiti isto.

Nekoliko tehnika koje pomažu u učenju:

1. **Podcrtavanje bitnih činjenica, ideja ili detalja** (pomozite djetetu da uči razlikovati bitne od nebitnih činjenica te da one bitne posebno označava kako bi ih lakše pamtilo).
2. **Sastavljanje pitanja** (kada dijete nauči postavljati pitanja iz sadržaja koji uči i odgovarati na njih, učenje će postati zabavnije i aktivnije, a dijete će razlikovati bitno od nebitnoga).
3. **Sažimanje** (dijete prepisuje samo bitne dijelove iz teksta).
4. **Vođenje bilježaka** (dijete svojim riječima prepričava sadržaj koji uči i na taj način poboljšava njegovo razumijevanje)

Pomoć u pisanju domaćih zadaća

Pisanje domaćih zadaća je čest uzrok neslaganju između djece i roditelja. Djeca tu aktivnost često ne vole i izbjegavaju je. Jako ih je važno, od početka školovanja, navikavati da je to njihova obveza i da je moraju redovito i kvalitetno izvršavati, pa i onda kada im se ne da.

Djetetu kojemu je to potrebno, svakako treba pomoći u pisanju domaćih zadaća, ali na način da mu se objasni ono što mu nije jasno, ukaže na pogreške i potakne ga da ih samo ispravi. **Nikako nemojte umjesto njega rješavati zadatke jer mu time šaljete poruku da to ono samo ne može i navikavate ga da netko drugi radi umjesto njega.**

Nemojte se nametati u onim zadacima u kojima to nije potrebno. Djetetu je ponekad potrebno samo pregledati zadaću kako biste mu pružili osjećaj sigurnosti da je dobro izvršilo svoje obveze.

Ne zaboravite: kod djeteta treba razvijati stav da je ono odgovorno za izvršavanje svojih obveza, a Vi ste odgovorni da mu po potrebi u tomu i pomognete, ne i da to činite umjesto njega.

Čemu služe domaće zadaće?

Zadaća djetetu omogućuje da:

- ponovi i uvježba ono što je učilo u školi,
- se pripremi za sljedeći radni dan,
- detaljnije prouči sadržaj koji se obrađivao u školi,
- znanja iz različitih područja objedini u jednoj zadaći (npr. nekom sastavu ili projektu),
- nauči koristiti literaturom,
- nauči samostalnosti u radu,
- stekne samodisciplinu i osjećaj odgovornosti.

Količina zadaće treba ovisiti o djetetovoj dobi i sposobnostima.

Od 1.-3. razreda: do 20 minuta

Od 4.-6. razreda: od 20 do 40 minuta

Od 7.-8. razreda: do 2 sata

Nemojte mu zadavati dodatne zadaće, dovoljno ih je zadala učiteljica ili učitelj. Ono mora imati vremena i za igru i zabavu.

Kako biste izbjegli nesporazume s djetetom, i zakašnjele reakcije na loše ocjene na početku školske godine, dobro je **dogovoriti se** s njim kada će se pisati domaća zadaća (nakon ručka, nakon odmora, nakon slobodnih aktivnosti i sl.). Budite uporni u provođenju svoga dogovora.

Ugasite televizor i radio dok dijete piše zadaću.

A odmor?

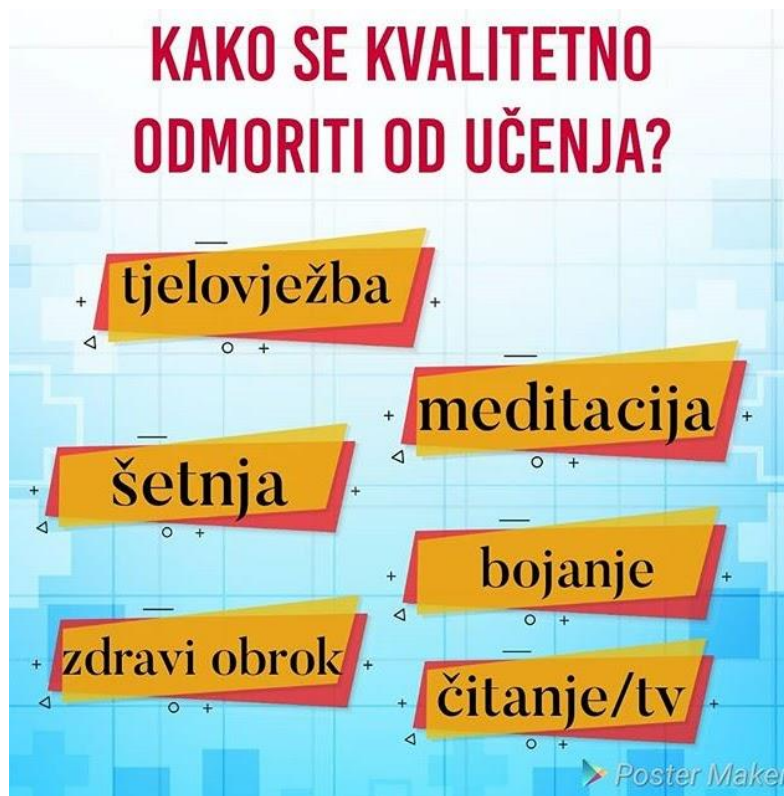
Da bi dijete uspješno učilo, treba se dobro osjećati. Gladno, umorno, žalosno i ljutito dijete pažnju usmjerava na "signale neugode" iz organizma i ne može se usmjeriti na učenje.

Ako je dijete žalosno ili ljuto (dobilo je slabu ocjenu, posvađalo se s prijateljem i sl.) najprije popričajte s njim o onomu što ga muči, dopustite mu barem pola sata da "izbaci" negativne emocije, a onda inzistirajte da se prihvati posla.

Mozak se umara dok radi, a djetetovo tijelo i onda kad mora duže vremena sjediti. **Odmoran mozak brže razumije i pamti, a umorno tijelo ometa mozak u njegovom radu.** I nakon određenog vremena koje je provelo u rješavanju zadaće i učenju, svakom je djetetu potreban odmor.

Vrijeme maksimalnog rada ovisi o uzrastu i osobinama djeteta. Promatrajte ponašanje djeteta dok piše domaću zadaću ili uči. Kada se počne jače, nego obično, vrpolti na stolici, okretati se na sve strane, zijevati, ljutiti se i griješiti, to je najbolji znak da treba napraviti pauzu, jer će u suprotnom učenje biti mučenje.

U slučaju psihičkog naprezanja, najbolji odmor je onaj uz **laganu tjelesnu aktivnost**.



Literatura:

Brajković, S. i Živković, Ž. (2002.). Ja to mogu. Nansen: Osijek. Severe, S., (2000.). How to Behave. London: Vermilon. www.dfes.gov.uk www.nea.org/parents www.cyfc.umn.edu/publications